

EĞİTİMDE TOPLUMSAL CİNSİYET EŞİTLİĞİ

TOPLUMSAL CİNSİYET EŞİTLİĞİNE DUYARLI EĞİTİM POLİTİKALARI VE MEVZUATI-2

Eğitimde Toplumsal Cinsiyet
Eşitliğinin Geliştirilmesi
Teknik Destek Projesi

ÖRNEK MEVZUAT METİNLERİNİ TOPLUMSAL CİNSİYET EŞİTLİĞİNE DAHA DUYARLI HALE GETİRMEK İÇİN OLASI EKLEMELER VEYA DEĞİŞİKLİKLER NELER OLABİLİR?

1739 SAYILI MİLLÎ EĞİTİM TEMEL KANUNU

Koyu renkle yazılmış kısımların eklenmesi?

1. Atatürk inkılap ve ilkelerine ve Anayasada ifadesini bulan Atatürk milliyetçiliğine bağlı; Türk Milletinin milli, ahlaki, insani, manevi ve kültürel değerlerini benimseyen, koruyan ve geliştiren; ailesini, vatanını, milletini seven ve daima yüceltmeye çalışan, insan haklarına, **kadın-erkek eşitliğine** ve Anayasanın başlangıcındaki temel ilkelere dayanan, demokratik, laik ve sosyal bir hukuk Devleti olan Türkiye Cumhuriyetine karşı görev ve sorumluluklarını bilen ve bunları davranış haline getirmiş yurttaşlar olarak yetiştirmek;

2. Beden, zihin, ahlak, ruh ve duygu bakımlarından dengeli ve sağlıklı şekilde gelişmiş bir kişiliğe ve karaktere, hür ve bilimsel düşünme gücüne, geniş bir dünya görüşüne sahip, insan haklarına ve **kadın-erkek eşitliğine** saygılı, kişilik ve teşebbüse değer veren, topluma karşı sorumluluk duyan; yapıcı, yaratıcı ve verimli kişiler olarak yetiştirmek

1739 SAYILI MİLLÎ EĞİTİM TEMEL KANUNU

Madde 4 – Eğitim kurumları dil, ırk, cinsiyet ve din ayırımı gözetilmeksizin herkese açıktır. Eğitimde hiçbir kişiye, aileye, zümreye veya sınıfa imtiyaz tanınamaz.

Toplumsal cinsiyet açısından kapsayıcılığı/yeterliliği?

1739 SAYILI MİLLÎ EĞİTİM TEMEL KANUNU

Madde 8 – Eğitimde kadın erkek herkese fırsat ve imkan eşitliği sağlanır.

“Fiili Eşitlik” Kavramı Temelinde Bir Ek Fıkra :

Eğitimde kadın erkek eşitliğinin fiilen hayata geçmesi için gerekli düzenlemeler yapılır ve tedbirler alınır. Kadın erkek eşitliğinin tam olarak sağlanmasına yönelik düzenlemeler ve tedbirler Anayasa’nın eşitlik ilkesine aykırılık olarak yorumlanamaz.

1739 SAYILI MİLLÎ EĞİTİM TEMEL KANUNU: TÜRK MİLLÎ EĞİTİMİ'NİN TEMEL İLKELERİ

İlkeler Arasına Ek Madde:

Millî eğitim sisteminde kullanılan tüm öğretim programları, öğretim materyalleri, ders kitapları, hizmet içi eğitim materyalleri ve aile eğitimi materyallerinin içeriklerinin toplumsal cinsiyet eşitliğine duyarlı biçimde üretilmesi ve geliştirilmesi esastır.

Türk Millî Eğitim kurumlarının yönetici ve çalışanları cinsiyetçi kalıpyargılar ve klişeler içermeyen öğretim programları, öğretim materyalleri, ders kitapları, hizmet içi eğitim materyalleri ve aile eğitimi materyallerinin üretilmesi, geliştirilmesini ve kullanılmasını sağlamakla, ve aynı zamanda cinsiyetçi kalıpyargı ve klişelerin eğitim-öğretim sisteminde kullanılmamasını sağlayacak düzenlemeleri yapmakla yükümlüdür.

1739 SAYILI MİLLÎ EĞİTİM TEMEL KANUNU

Madde 23

İlköğretimin son ders yılının ikinci yarısında öğrencilere, ortaöğretimde devam edilebilecek okul ve programların hangi mesleklerin yolunu açabileceği ve bu mesleklerin kendilerine sağlayacağı yaşam standardı konusunda tanıtıcı bilgiler vermek üzere rehberlik servislerince gerekli çalışmalar yapılır.

Bu maddeyi toplumsal cinsiyet eşitliğine daha duyarlı biçime getirmek için aşağıdaki gibi bir ek yapılırsa?

Rehberlik servislerince öğrencilere sağlanan mesleki bilgilendirme ve tanıtım çalışmalarının cinsiyetçi kalıpyargı ve klişeleri içermemesine ve toplumsal cinsiyet eşitliğine duyarlı biçimde olmasına dikkat edilir.

3308 SAYILI MESLEKİ EĞİTİM KANUNU

İl Mesleki Eğitim Kurulu

Madde 7

Mesleki Eğitim Kurulunun görevleri

3308 SAYILI MESLEKİ EĞİTİM KANUNU

Meslek Eğitimi Madde 36, 37, 38, 39

Toplumsal cinsiyet açısından bir iyileştirme yapmak isterlerse
nasıl bir değişiklik ya da ek?

MESLEKİ TEKNİK EĞİTİM YÖNETMELİĞİ (MÜLGA)

Madde 70 - Meslek Kursları

toplumsal cinsiyete duyarlı hale nasıl getirilmesi ve kadın istihdamına katkıda bulunacak biçimde düşünülmesi için ne gerekirdi?

Madde 141 - Spor alanları, araç-gereci ve spor tesislerinin kullanımı

Toplumsal cinsiyet konusu?

Resim odalarının yönü konusu?

TAŞIMA YOLUYLA EĞİTİME ERİŞİM YÖNETMELİĞİ (2014)

Madde 21 -

Ç - Kız öğrencilerin, engellilerin ve toplumun özel ilgi bekleyen diğer kesimlerinin eğitime katılımını yaygınlaştıracak şekilde yürütülür.

ORTAÖĞRETİM KURUMLARI YÖNETMELİĞİ (2015)

Öğrencilerin uyacakları kurallar ve öğrencilerden
beklenen davranışlar

MADDE 157- (2)

Buradaki kurallar listesine kısa ve net bir
toplumsal cinsiyete duyarlı davranış fıkrası?

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI REHBERLİK VE DENETİM BAŞKANLIĞI İLE MAARİF MÜFETTİŞLERİ BAŞKANLIKLARI YÖNETMELİĞİ

Rehberlik ve denetim ilkeleri Madde 68

Bu ilkeler arasında toplumsal cinsiyet eşitliğine duyarlı olunmasına yönelik kısa bir ilke daha eklemek istenirse?

DERS KİTAPLARI VE EĞİTİM ARAÇLARI YÖNETMELİĞİ

Ders kitaplarının nitelikleri MADDE 6

**Toplumsal cinsiyet eşitliğine uygun olma maddesini
eklemek?**

EĞİTİM KURUMLARI YÖNETİCİLERİNİN GÖREVLENDİRİLMELERİNE DAİR YÖNETMELİK

**Yönetici görevlendirmede esas alınacak hususlar
Madde 27**

**Karma eğitim yapılan ve müdür yardımcısı sayısı üç ve
daha fazla olan eğitim kurumlarının müdür
yardımcılarından en az biri kadın adaylar arasından
görevlendirilir.**

POLİTİKA BELGELERİ

Millî Eğitimi Bakanlığı 2010-2014 ve 2015-2019 Stratejik Planları

**Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı, Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Ulusal
Eylem Planı (2008-2013)**

Hem bu eğitim sürecinde ele aldığımız tüm konular, hem de bu iki oturumda ele aldığımız konular ekseninde politika belgelerini eğitimde toplumsal cinsiyet eşitliği bakımından kısaca inceleyelim ve değerlendirelim.

**Bu belgelerin toplumsal cinsiyet eşitliği açısından güçlü ve zayıf yanları
nelerdir?**

**Mevzuat değişikliklerini gündeme almak, planlamak ve sonuçları
izlemek için politika belgeleri nasıl bir araç olabilir?**

**Ya da mevzuatın kendisi politika belgelerinin yazılmasını,
yenilenmesini, düzeltilmesini nasıl düzenleyebilir?**

Teşekkürler!

